

Asia: VN/35525/2023/

Lausuntopyyntö taksisäätelyn arviomuistio

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

HUS-yhtymän kannattaa lähtökohtaisesti kaikkia sellaisia toimenpiteitä, joilla taksipalveluille saadaan palautetuksi niiden luonne luotettavana ja turvallisena palvelumuotona. Käsittelymuistiossa sivulla 12 käsitellään asiakkaiden turvallisuuden kokemusta ja turvallisuuden tunteen heikkenemistä taksiuudistuksen jälkeen. HUSin potilaiden kohdalla turvallisuuden tarve korostuu, sillä potilas saattaa olla tulossa tai poistumassa hoidosta, ja hän saattaa sairautensa takia olla haavoittuvaisessa asemassa ja altis väärinkäytöksille. Uudistuksen tavoitteet koskien tiukennuksia taksinkuljettajien koulutukseen, paikallistuntemukseen, kielitaitoon, luotettavuuteen ja heidän taustansa nuhteettomuuden valvontaan (karenssit rikollisesta toiminnasta) ovat erittäin kannatettavia. Mikäli mm. kuljettajien pätevyysvaatimusten kiristyksiä ei voida tehdä koko taksialalle, niin tulee nimetä tietyt korostuneilla luotettavuusvaatimuksilla toimivat palveluntuottajat, jotka voivat toimia esimerkiksi Kela-takseina sosiaali- ja terveydenhuollon kyytejä tarjoavina toimijoina. Nämä palveluntuottajat tulisi siis nimetä erikseen, ja ne toimisivat yhteistyökumppaneina hyvinvointialueille ja Kelalle. Se, että taksipalvelut ovat potilaille turvattomia ja epävarmoja (esim. kielitaito, paikallistuntemuksen puute, luotettavuus) tuovat ylimääräistä stressiä jo muutenkin vaikeassa tilanteessa oleville sairaalaan saapuville potilaille. Taksien epäasiallinen toiminta ja jopa järjestyshäiriöt esimerkiksi Meilahden sairaalan taksitolpalla heikentävät myös hoitoon saapuvien potilaiden turvallisuuden tunnetta ja HUS-yhtymän tarjoamaa palvelukokemusta, vaikka HUS-yhtymän kyky vaikuttaa taksiautoiluun on hyvin rajallinen. Ääritapauksena voidaan mainita, että HUS-yhtymä on joutunut ottamaan yhteyttä poliisiin säännöllisesti Meilahden sairaala-alueella potilaita kärkevästä epäluotettavasta taksista. Tällainen toiminta on erittäin tuomittavaa ja on omiaan heikentämään kansalaisten luottamusta sekä takseihin että terveydenhuoltoon. Nyt suunnitellulla uudistuksella ei saa vaarantaa invataksien ja sairaankuljetusyksiköiden lukumäärää valtakunnassa, sillä ko. kalusto on kansallisesti varsin tärkeää, kun suunnitellaan laitosten evakuoimista niin normaaliolojen häiriötilanteissa kuin poikkeusoloissakin. Tätä kalustoa tulee olla kansallisella ja alueellisella tasolla riittävästi käytössä, jotta potilaiden siirtäminen häiriötilanteissa on mahdollista. Pelkkä henkilöauto-, linja-auto- ja junakalusto eivät ole riittäviä välineitä.

2.2 Ajoluvan saamisen estävät rikokset

Olisiko tarpeen lisätä tuomioita tietyistä aserikoksista sekä maksuväline- ja petosrikoksista ajoluvan saamisen esteeksi? Mitkä olisivat suurimpia vaikutuksia, joita muutosehdotukset voisivat aiheuttaa? Olisiko muita rikostuomioita mitä pitäisi huomioida ajoluvan myöntämisen esteenä?

-

2.3 Taksinkuljettajan ajoluvan peruuttaminen

Tulisiko ajoluvan peruuttamisen ehtoja ja keinoja muuttaa joltain osin?

-

2.4 Taksinkuljettajan koulutus

Mitä hyötyjä tai haittoja sekä vaikutuksia pakollisesta koulutuksesta olisi? Nostaisiko pakollinen koulutus alalle tulon kynnystä? Lisäisikö koulutus luotettavuutta? Vaikuttaisiko taksinkuljettajien koulutus työvoiman saatavuuteen taksialalla? Kohdistuisivatko vaikutukset erityisesti jollekin alueelle tai joihinkin palveluihin?

Jos koulutus säädettäisiin pakolliseksi, niin miten koulutuksen sisältö ja kesto tulisi rakentaa? Olisiko tällä hetkellä voimassa oleva erityisryhmien kuljettajakoulutus syytä lisätä osaksi pakollista koulutusta vai jättää erilleen joko vapaaehtoiseksi tai pakolliseksi?

Kenelle koulutus säädettäisiin pakolliseksi? Vain uusille alalle tuleville kuljettajille? Alalle vuoden 2018 jälkeen tulleille kevennettynä koulutuksena joko siirtymäajalla tai ajoluvan uusimisen edellytykseksi? Olisiko tarpeen säätää myös erillisestä jatkokoulutuksesta?

-

2.5 Taksinkuljettajan koe

Miten koetta tulisi kehittää? Tulisiko kokeen suorituskertojen määrää rajata ja asettaa karenssi esimerkiksi kolmen hylätyn koekerran jälkeen? Tulisiko vilpin jälkeistä karenssiaikaa pidentää? Näkemyksenne karenssiajoista? Tulisiko myös jälkikäteen havaitusta vilpistä voida asettaa seuraamuksia?

-

3.2 Hyvämaineisuuden estävät rikokset

Tulisiko hyvämaineisuuden arviointiin lisätä esteeksi myös henkeen ja terveyteen sekä maksuvälineriikoksiin ja petoksiin liittyviä rikostuomioita? Mitä vaikutuksia näillä muutoksilla olisi taksialalle, sekä laajemmin tavara- ja henkilöliikenneluvan hakijoihin ja haltijoihin?

-

3.3 Yrittäjäkoe

Tulisiko kokeen järjestäminen siirtää Traficomien vastuulle? Mitä vaikutuksia sillä olisi nyt kokeita järjestäville tahoille ja kokeen suorittajille?

-

3.4 Koulutusorganisaatioiden valvonta

Tulisiko koulutusorganisaatiolle ja/tai koulutuksesta vastaavalle henkilölle asettaa tarkempia kelpoisuusvaatimuksia ja/tai esteitä hyväksynnälle? Jos vaatimuksia asetettaisiin, millaisia vaatimusten tulisi olla?

-

4.2. Värilliset rekisterikilvet

Mitä hyötyjä/haittoja ja vaikutuksia värillisistä rekisterikilvistä olisi? Miten värillisiä rekisterikilpiä tulisi valvoa?

-

4.3 Ajoneuvon rekisteröiminen liikenneluvan haltijan yksinomaiseen hallintaan

Mitä hyötyjä ja haittoja olisi vaatimuksella rekisteröidä ajoneuvo liikenneluvan yksinomaiseen hallintaan? Mitä vaikutuksia sillä olisi alalle (taksinkuljettajille ja taksiyrityksille) ja toimivaltaisille viranomaisille? Vaikuttaisiko ajoneuvon rekisteröiminen saatavuuteen taksialalla? Kohdistuisivatko vaikutukset erityisesti jollekin alueelle tai joihinkin palveluihin?

-

4.4 Rekisteritunnuksen kytkeminen liikennelupaan

Mitä hyötyjä ja haittoja olisi vaatimuksella kytkeä rekisteritunnus liikennelupaan? Mitä vaikutuksia sillä olisi alalle (taksinkuljettajille ja taksiyrityksille) ja toimivaltaisille viranomaisille?

-

4.5 Julkiset tiedot taksitoimijoista

Mitä hyötyjä ja haittoja olisi julkisesta rekisteristä? Mitä tulisi huomioida valmistelussa?

-

4.6 Valvonnan tehostaminen: seuraamukset taksivalaisimen ja hinnaston puutteista

Mitä seikkoja tulisi huomioida liikennevirhemaksun määräämisessä? Olisiko muita liikennepalvelulain säännöksiä, joiden noudattamatta jättämisestä tulisi määrätä seuraamus osana taksialan valvontaa?

-

5.2 Vaihtoehtoiset toimenpiteet

Tulisiko taksamittari säätää pakolliseksi useampiin ajoihin kuin mitä laki nyt edellyttää? Saako käytössä olevista lain mukaisista muista laitteista ja järjestelmistä yhtä kattavat tiedot kuin taksamittarista? Mitä ovat taksamittarin tai muun laitteen tai järjestelmän kustannukset kuljettajalle tai yritykselle? Olisiko erillinen pilvipohjainen tiedonvaihtojärjestelmä hyödyllinen?

5.3 Velvoitteiden hoidon henkilöpiirin laajentaminen

Huomioita velvoitteiden hoidon henkilöpiirin laajentamisesta?

6.2 Ajovuoroista sopiminen

Kannustaisiko Kilpailu- ja kuluttajaviraston täsmällisempi ohjeistus siitä, missä tilanteissa ajovuoroista sopiminen olisi mahdollista, sopimaan ajovuoroista ja päivystyksistä vai koettaisiinko ajovuoroista sopiminen tästä huolimatta riskialttiiksi? Mitä koette olevan suurimpia epäselvyyksiä ajovurojen sopimisessa?

6.3 Julkisesti tuettu päivystys

Huomioita tai kokemuksia julkisesti tuetusta päivystyksestä?

Loppuun yleisiä kysymyksiä

Onko teillä muita kommentteja tai lisätietoja taksisääntelyyn liittyvän säädöshankkeen jatkotyössä huomioitavaksi?

Onko arviomuistioissa nostetut mahdolliset vaikutukset muutosehdotuksiin oikeansuuntaisia? Kun jatkovalmistelussa arvioidaan vaikutuksia tarkemmin, olisiko vaikutuksia syytä täydentää joillain näkökulmilla?

Onko arviomuistion nykytilan kuvausta koskevat osiot oikeansuuntaisia ja riittävän kattavia? Olisiko nykytilan kuvausta syytä täydentää joillain näkökulmilla tai tarpeellisilla tiedoilla?

Koetteko, että muistiossa esitetty arvio alalla nykyisin esiintyvistä haasteista on oikean suuntainen? Oletteko tunnistaneeet muita ongelmia, joita olisi tarpeen ratkaista julkisen sektorin toimenpiteillä?

Onko tiedossanne muita toimenpiteitä, joilla tiedossa olevia ongelmia voitaisiin ratkaista? Onko näistä toimenpiteistä kokemuksia esimerkiksi joistain muista maista tai joltain muulta toimialalta?

Heikinheimo Kaarina
HUS Kuntayhtymä - Turvallisuus- ja valmiusjohtaja Aaro Toivonen,
Valmiuskeskus

